

METEOROK

rovatvezető: Keszthelyi Sándor

az MMTÉH rovata

ÉSZLELŐK	VIZU. [■]	FOTÓ. [■]	TEL. [■]	M.M. [■]
Ádám László /Kecskemét/	-	-	-	2,2/22
Biró Tibor /Kecskemét/	0,5/1	-	-	-
Csaba László /Sülysáp/	0,7/-	-	-	-
Farkas Ernő /Budapest/	-	-	-	22,0/75
Fodor Antal /Sülysáp/	0,7/1	-	-	-
Gábris János /Komárom/	-	-	-	1,2/15
Hardi Ferenc /Tapolca/	-/3	48,4/-	-	36,5/408
Hevesi Zoltán /Kaposvár/	-	2,0/-	-	-
Horváth Ferenc /Veszprém/	-	6,1/-	-	-
Kósa-Kiss Attila /Nagyszalonta/	-/1	-	-	-
Lakatos István /Maglód/	-	-	-	30,0/16
Lux Edgár /Tatabánya/	3,0/6	-	-	-
Mojdisz István /Békéscsaba/	-	-	-	23,0/101
Mokos Ferenc /Sülysáp/	0,7/1	-	-	-
Nagy Zoltán /Kalocsa/	-	-	-	2,0/10
Nemes László /Pusztaszabolcs/	-	-	-	15,3/901
Németh Buhin Ákos /Budapest/	-	-	-/1	-
Németh Tivadar /Tatabánya/	3,0/8	-	-	-
Pornói István /Budapest/	-	-	-	24,0/634
Ságodi Ibolya /Mélykút/	1,3/1	-	-	3,5/9
Schramm Ottó /Foktő/	-	-	-	2,0/48
Süle Gábor /Százhalombatta/	0,7/1	-	-	-
Szakács József /Tatabánya/	3,0/5	-	-	-
Szauer Ágoston /Pápa/	-	1,9/-	-	5,0/52
Tépliczky István /Tata/	0,7/1	-	-	-
Veres Gábor /Kecskemét/	0,5/2	-	-	-
Vég Attila /Kistelek/	-	-	-	7,0/3

■ óra/db

Február nem volt hideg hónap, elég sok felhőtlen ég is volt. A 27 meteorészlelőből 13 fő vizuálisan próbálkozott, ebből 11 nem csupán véletlenszerűen, hanem rövidebb-hosszabb ideig. De nagyon kevés meteor látszott ebben a hónapban, 2,2 db/óra volt az átlag. Sokan belátták, hogy nincs sok értelme ilyen csekély aktivitásnál a fagyoskodásnak. A kevés meteor /összesen 32 db/ miatt nem sok esemény történt.

Csoportos észlelést két helyen szerveztek. 20-21-én 21:02-21:42 UT között Csaba L., Fodor A., Mocos F., Tepliczky I. négyes csoportja észlelt Süllysáp belterületén. A nagyon fényes és párás égen és -7°C hőmérsékletben csupán 2 meteort láttak. 21-22-én 18:00-21:00 UT között Lux E., Németh T., Szakács I. hármas csoportja észlelt Tatabánya felett a Gerecse-hegységben. A közepes égen 11 meteort láttak. Főleg a 38. Alfa AUK raj tagjai voltak /Tepliczky szerint ekkor a $\text{ZHR} = 4,7 \pm 1,4$ volt/. Legfényesebb egy -1^{mg} -s volt 19:13 UT-kor. Eleinte narancs színű volt, később vörösbe ment át, közben sziporkázott. Utja vége előtt pályája szaggatott volt. Lassan, 3 s alatt tette meg útját.

Tűzgömb-megfigyelés nem érkezett be! A hónap legfényesebb meteorját Veres G. Kecskemétről látta február 27-én 20:12 UT-kor. A -2^{mg} -s, 25 fokos sárga meteor lassan haladt D felé és némi füstszerű nyomot hagyott.

Fotografikus munkát négyen végeztek. 58,4 órás észlelési összéidejük meteornyomot nem eredményezett. Legtöbbet Hardi kísérletezett; 10 éjjelen át fotózott!

As egyetlen teleszkopikus meteort Budapestről látta Németh Rubin Á. 27-én 20:44 UT-kor ezt jegyezte fel: "éppen az XX GAM változásállagot észleltem a 100/500 lencsés távcsővel, 25-esűrűs nagyítással, amikor feltűnt a látómezőben egy narancsos, kb. 4^{mg} -s fényű meteor. 0,2 s alatt átrogott! A jelenséget követően rövid ideig 2 ivperc széles nyom volt a távcsőben megfigyelhető.

A mikrometeorit-módszerrel észlelők is 13-an voltak februárban! Az értékelhető MIHR-számok db/dm² x órában a következők voltak:

DÁTUM	ÉSZLELŐ	MIHR		CSAPADÉK
Február 06.	Nagy /Kalocsa/	0,7	-	eső
Február 08.	Pornói /Budapest/	1,7	4 mm	eső
Február 22.	Nemes /P.szabolcs/	40,1	13 mm	hó
Február 22.	Hardi /Tapolca/	9,7	8 mm	hó+hózápor
Február 22/23.	Pornói /Budapest/	13,5	18 mm	hó
Február 23.	Szauer /Pápa/	2,3	-	hó
Február 23.	Lakatos /Maglód/	0,1	4 mm	hó + eső
Február 23.	Mojdisz /B.csaba/	2,0	1 mm	eső
Február 23/24.	Farkas /Budapest/	0,8	1 mm	havaseső+ hódara
Február 24.	Farkas /Budapest/	2,0	2 mm	záporosó
Február 24.	Nemes /P.szabolcs/	24,8	1 mm	hó
Február 24.	Vég /Kistelek/	0,6	3 mm	hó
Február 25.	Ádám /Kecskemét/	1,9	1 mm	eső
Február 25.	Nemes /P.szabolcs/	1,7	3 mm	hó
Február 25.	Schramm /Kalocsa/	2,1	-	eső + havaseső
Február 25.	Ságodi /Szeged/	0,8	2 mm	eső
Február 25.	Hardi /Tapolca/	3,1	5 mm	eső + havaseső
Február 25/26.	Lakatos /Maglód/	0,2	5 mm	eső
Február 25/26.	Mojdisz /B.csaba/	1,5	4 mm	eső + hó
Február 25/26.	Pornói /Budapest/	2,0	7 mm	eső + havaseső
Február 26.	Hardi /Tapolca/	3,2	1 mm	hó
Február 26.	Nemes /P.szabolcs/	5,7	6 mm	havaseső
Február 26.	Pornói /Budapest/	0,2	2 mm	eső
Február 26.	Vég /Kistelek/	1,5	10 mm	havaseső

Mikroszkopikus rajzokat Gábris J., Pornói I. és Szauer Á. küldött be.

uár- Hardi F. folytatta mikrometeorit-fotografálásait. E havi
10 oldalas jelentésében 13 fénykép van. 63-szoros nagyítású
mikroszkóppal készítette, és hogy részletesebb képeket kapjon,
vörös, kék és sárga színszűrőkkel kísérletezett. Az expozíciós
idők 0,8-6,0 s közöttiek voltak. Gyűjtései alkalmával 22-én
és 25-én a minta 90 % gömb és gömbszerű volt. A legnagyobb
aszemcsék 0,15 mm átmérőjűek, a legkisebbek 0,001 mm-nél is
kisebbek voltak. 26-án még némi amorf is adódott.

ápor Felhívjuk a mikrometeorit-észlelők figyelmét egy olyan
könyvre, amely a mikroszkópon át történő fényképezés elméle-
tét és gyakorlatát tárgyalja részletesen:

ső Barabás János-Vadász János: Mikroszkópos fényképezés.
ső+ Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1966. /Fotókönyvtár 12./ 148 old.
ső 161 ábra.

NAGY MÉLYKUTI ÁKOS
M M T É H

-.--.-.-

PVH-ADATBANK

ső Hosszú ideig kaptuk meg Nagy Sándortól az általa kezelt Válto-
ső zászillog Adatbank 1957-től vezetett kötetait. A 70-es évek
ső közepéig gyűjtött adatoknak a PVH-Adatbankba való átvételét
hamarosan megkezdjük.

ső Köszönjük az értékes észlelési anyagot, melynek átadása a
PVH addigi három évének is szép elismerése. Ezzel a lépéssel
ső tíz év szünet után ismét egységesen kezelhető adattárat ala-
ső- bitítottunk ki, mely már negyedszázad folyamatosan végzett
sőt zászillog-észleléseit tartalmazza.

SZIMULTÁN METEORÉSZLELÉSI IDŐPONTOK

1982. AUGUSZTUS

Nehéz lenne felsorolni azokat a meteorrajokat, amelyek együttes jelentkezése a jól ismert augusztusi "csillaghullásokat" okozza. Az égbolt számos részén találunk aktiv radiánsgóccokat.

A hónap elején például a júliusról átnyúló Aquarida-Capricornida aktivitás miatt érdemes pillantást vetnünk a vidékre. Sajnos a Hold ekkor már egyre jobban zavar.

Egész augusztusban aktiv /sőt: a múlt év tapasztalatai szerint erősen aktiv/ a Cygnus vidéke, bár a szakirodalom csak a hónap második felét említi nagyobb Cygnida-raj jelentkezése szempontjából. Sokat jelent, hogy ez a terület állandóan zenitben van.

A hónap aktivitásának "fénypontja" természetesen a 368 PERSEIDÁK jelentkezése. Felhívjuk a figyelmet, hogy a rajt okozó Swift - Tuttle üstökös a Föld közelében vonult el - így számíthatunk a meteoraktivitás növekedésére. Ennek jelét már a múlt évben is tapasztaltuk, bár sokkal rosszabb láthatósági viszonyok /majdnem telehold/ mellett. A maximum augusztus 11/12-én éjjel várható. A Hold idén utolsó negyed utáni, így minden bizonnyal szép látványosságban lesz részünk.

A várt nagy aktivitás nehéz helyzet elé állítja az észlelőt, aki precízen be szeretné rajzolni a látott meteorok pályáját a többi adat feljegyzése mellett. Nagyon sokan le is mondanak erről - így azonban igen sok értékes információ vész el a rajok viselkedéséről! Érdekes, hogy a katalógusok számos kis rajt emlitenek augusztus 12/13-i maximummal. Ezek valószínűleg mintegy "melléktermékei" a Perseidák észlelésének. Hasznos lenne jelentkezésük megerősítése - ezért is fontos a pozíciós munka!

Lévéen, hogy augusztus az észlelésekre legkedvezőbb hónap /szünidő, szabadság, jó időjárás/, ismételten sok szimultán időponttal jelentkezünk. A holdmentes időszakban, augusztus

0-23. között valamennyi éjjel 20:00 - 22:00 UT időszakban
simultán észleléseket hirdetünk meg. Az időpontok tehát a kö-
vetkezők:

=====

augusztus 01/02.	23:00 - 00:30	UT	/CAP, AQU/
------------------	---------------	----	------------

augusztus 10/11.	19:30 - 21:00	UT	
------------------	---------------	----	--

augusztus 11/12.	19:30 - 01:00	UT	/PER/
------------------	---------------	----	-------

augusztus 12/13.	19:30 - 22:00	UT	
------------------	---------------	----	--

augusztus 13/14.	20:00 - 22:00	UT	
------------------	---------------	----	--

.....

/PER, CYG/

augusztus 22/23.	20:00 - 22:00	UT	
------------------	---------------	----	--

=====

gúl emlékeztetnénk észlelőinket, hogy az MMTÉH nagy nyári
észlelőtáborát, a P-'82 -t augusztus 10-20 között, a Mecsek
bánál, a Dombay-tónál rendezzük meg /a PVH-val közösen/.

t állandó meteorészlelési munka fog folyni, így kérünk min-
n szimultánozót, hogy ebben az időszakban a Dombay-tó felé
rduljon. A hely koordinátái: $46^{\circ} 09' N$; $18^{\circ} 23' E$.

Minden megfigyelőnek meteoridús augusztust kívánunk!

TEPLICZKY ISTVÁN

MMTÉH